

Raport de expertiză

asupra nivelului coruptibilității proiectului de Lege privind reglementarea valutară

Proiectul de Lege privind reglementarea valutară, reglementând principiile generale de reglementare valutară, drepturile și obligațiunile rezidenților și nerezidenților aferente domeniului valutar, precum și împuternicirile organelor controlului valutar și atribuțiile agenților controlului valutar, aparținând ramurilor de drept public, conține un potențial aprioric de coruptibilitate, dat fiind faptul că scopul reglementării rezidă în instituirea și menținerea unui echilibru între atribuțiile organelor controlului valutar și interesele agenților în domeniu.

1. Evaluarea generală a nivelului coruptibilității proiectului de act legislativ

1.1 Temeiul elaborării și adoptării proiectului de act legislativ

Proiectul de lege a fost elaborat de Banca Națională a Moldovei, care printre atribuțiile principale, potrivit art. 3 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XII din 21.07.1995, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, autorizează, supraveghează și reglementează activitatea instituțiilor financiare, având drept unul din obiectivele prioritare, potrivit art. 4 din actul legislativ prenotat, asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, inclusiv promovarea și menținerea unui sistem financiar bazat pe principiile pieței și sprigină politica economică generală a statului.

Astfel, calitatea autorului proiectului nu trezește careva obiecții, proiectul fiind elaborat de autoritatea competentă.

1.2. Justificarea categoriei proiectului de act legislativ

Proiectul de lege face parte din categoria legilor organice. Conform art. 9 alin. (1) din legea nr. 780-XV din 27. 12. 2001 legile organice sînt actele legislative care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și pot interveni numai în domeniile expres prevăzute de Constituție sau în alte domenii deosebit de importante pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice.

Domeniul care ține de sfera de aplicare a proiectului nu se înscrie în domeniile exprese prevăzute de Constituție ca fiind necesare de a fi reglementate prin lege organică. Astfel, rămâne, la discreția Parlamentului, în temeiul art. 72 alin. (3) lit. r) din Constituție, să decidă asupra faptului, dacă consideră necesară adoptarea de lege organică în domeniul reglementat prin proiect.

1.3 Oportunitatea proiectului de act legislativ

Proiectul de lege este motivat prin necesitatea conformării legislației naționale la reglementările ce țin de legislația comunitară, în particular prevederile Directivei Consiliului Comunităților Europene nr. 88-361-EEC din 24.06 1998, care reglementează mișcările de capital, aducerea legislației Republicii Moldova ce ține de domeniul valutar în coerență cu standardele și recomandările internaționale privind regimul valutar a legislației în domeniul reglementării valutare a statelor membre ale Uniunii Europene.

Proiectul de lege pretinde să stabilească principiile de bază privind delimitarea operațiunilor valutare între rezidenți și nerezidenți în operațiuni curente internaționale și operațiuni legate de transferul de capital, principiu recunoscut pe plan internațional.

Proiectul presupune să contribuie la efectuarea plăților și transferurilor în cadrul operațiunilor valutare și încheierea și derularea tranzacțiilor și operațiunilor din care aceste plăți și transferuri decurg, racordarea acestora la standardele europene, lărgirea și divizarea operațiunilor valutare între rezidenți și nerezidenți în operațiuni curente și capital, având drept scop îmbunătățirea și sporirea eficienței operațiunilor valutare.

În opinia noastră, proiectul este oportun.

1.4. Eficiența proiectului de act legislativ

Autorul proiectului nu estimează exact costurile legii, pentru care motiv nici nu putem să ne expunem exact asupra eficienței proiectului. Se invocă, că implementarea proiectului de lege nu va implica cheltuieli suplimentare, fiind realizate în limitele asigurării bugetare și având ca obiectiv atingerea sarcinilor specifice de protejare a intereselor Republicii Moldova în vederea operațiunilor valutare.

1.5. Analiza corespunderii proiectului de act legislativ cerințelor tehnicii legislative

Pentru a nu anticipa expertiza juridică a proiectului, efectuarea căreia ține de competența Ministerului Justiției, nu ne vom expune la acest compartiment.

- publicarea informațiilor, inclusiv a eventualelor rapoarte periodice, despre riscurile de corupție în cadrul administrației publice;

1.6. Analiza nivelului de conformitate a proiectului de act legislativ la standardele anticorupționale internaționale

În conformitate cu art. 10 Convenția Națiunile Unite împotriva corupției, adoptată la New-York la 31.10. 2003, semnată la Merida la 09. 12. 2003, ținând seama de necesitatea luptei împotriva corupției, fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsurile necesare pentru a spori transparența administrației sale publice, inclusiv în ceea ce privește organizarea, și funcționarea și procesele decizionale, dacă este cazul.

Aceste măsuri pot include, în special:

- adoptarea de proceduri sau de reglementări care să permită publicului obținerea, dacă este cazul, a informațiilor asupra organizării, funcționării și proceselor decizionale de administrație publică, precum și, ținând seama de protecția vieții private și a datelor personale, asupra deciziilor și actelor juridice care îi privesc;

Recomandare: în sensul celor expuse mai sus, pare oportună completarea proiectului de lege prin reglementări, care ar asigura transparența controlului valutar.

2. Evaluarea în fond a nivelului coruptibilității proiectului de act legislativ

La evaluarea în fond a nivelului coruptibilității proiectului de act legislativ, ne vom referi doar la factorii coruptibilității, care pot fi comentați.

2.1 Ponderea și eventualul efect al normelor de trimitere și blanchetă

Proiectul de lege stabilește anumite principii în domeniu, pentru care motiv și poartă un caracter destul de general, fapt ce a determinat o anumită pondere de norme de trimitere și de blanchetă.

În proiect, norme de trimitere se conțin la:

- art. 2 lit. e);
- art. 3 alin. (8) lit. c);
- art. 4 alin. (5), (6);
- art. 6 alin. (7);
- art. 7 alin. (4);
- art. 8 alin. (1);
- art. 9 alin. (1) lit. a), alin.(6), (9), (10);
- art. 15 alin. (2), (3) lit. a);
- art. 16 alin. (1), lit. f);
- art. 20 alin. (1);
- art. 21 alin. (1);
- art. 24 alin. (1);

- art. 31 alin. (2), (4), (5);
- art. 36 alin. (3), (10), (13);
- art. 37 alin. (1) lit. d), alin. (2) lit. b), e);

În proiect norme de blanchetă se conțin la:

- art. 3 alin.(7), (8);
- art. 3 alin. (8) lit. e);
- art. 4 alin. (6);
- art. 13 alin. (5) lit. a);
- art. 21 alin. (2), lit. a), n);
- art. 28 alin. (2);
- art. 32 alin. (8), lit. a);
- art. 36 alin. (15);
- art. 38 alin.(3), (7);
- art. 44 alin. (1) lit. d), alin. (2) lit. f);
- art. 46.

În ceea ce privește normele de trimitere, acestea nu trezesc careva obiecții, fiind, în deplină măsură, acoperite de reglementări.

În ceea ce privește normele de blanchetă impune un nivel înalt de coruptibilitate al proiectului de act legislativ. Caracterul sporit al coruptibilității normelor de blanchetă se manifestă atunci, când reglementarea detaliată a raporturilor de drept (de regulă, modalitatea și termenele de exercitare a unor atribuții) se lasă în competența unei autorități executive. Astfel, autoritatea executivă este provocată să-și creeze condiții, care-i facilitează activitatea. În unele cazuri, acest lucru poate fi realizat chiar și în detrimentul intereselor beneficiarilor.

2.2 Nivelul atribuțiilor de reglementare, transmise în competența autorităților administrației publice

În ceea ce privește nivelul atribuțiilor de reglementare, transmise în competența atribuțiilor administrației publice, acestea se conțin la capitolul VII, care conține prevederi privind controlul valutar: dispoziții generale aferente controlului; organele și agenții controlului; împuternicirile organelor controlului; atribuțiile agenților controlului valutar; drepturile și obligațiunile rezidenților și nerezidenților.

Concluzii și recomandări: de completat proiectul de lege cu prevederi care ar detalia condițiile controlului valutar, cum ar fi anumite termene de procedură (cât poate dura controlul, în ce termen se prezintă actul de control, în ce termen acesta poate fi contestat etc.).

2.3 Procedurile administrative de control (intern sau ierarhic superior)

Proiectul de lege nu conține careva prevederi cu referire la proceduri de control administrativ. Acest fapt nu trezește careva obiecții. Aceste prevederi ar putea fi conținute doar în legile speciale, care reglementează activitatea organelor de control valutar.

2.4. Nivelul cerințelor impuse beneficiarilor de anumite drepturi

Nivelul cerințelor impuse beneficiarilor de anumite drepturi este statuat în art. 43 (Atribuțiile agenților controlului valutar) și art. 44 (Drepturile și obligațiunile rezidenților și nerezidenților), prevederi care nu trezesc careva obiecții.

2.5. Nivelul transparenței funcționării autorităților administrației publice

Ne-am referit la acest compartiment la analiza nivelului de conformitate a proiectului de act legislativ la standardele anticorupționale naționale și internaționale.

Expertiza a fost efectuată de:
Natalia Cheptea,
inspector,
Secția Prevenire și Interacțiune civilă

Informații de contact: 257-226